

machine-building type and its components based on linear models symultatyvnyh and professional competence of workers qualified engineering fields; interpretation of simulation content of training and professional competence of workers qualified engineering profile of the system approach contributes to the development of practical recommendations for optimizing the educational process is given.

Key words: *professional training; professional competence; mathematical model; simulation; skilled worker; engineering; statistics; vocational education.*

*Одержано редакцією 14.09.2016
Прийнято до публікації 19.09.2016*

УДК 378

Архипенко Володимир Олексійович,
кандидат педагогічних наук, начальник
кафедри спеціальної та фізичної підготовки
Черкаського інституту пожежної безпеки
імені Героїв Чорнобиля Національного
університету цивільного захисту, Україна

ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ

Анотація. *Розглянуто принцип побудови моделі розвитку професійної компетентності фахівця Державної служби України з надзвичайних ситуацій, що полягає в розробленні універсальної та науково обґрунтованої системи підготовки працівника оперативно-рятувальних сил цивільного захисту в усіх необхідних галузях практичної діяльності, забезпеченні її дієвості, швидкості, якості, ефективності реалізації, а також у можливості покращення й удосконалення процесу фахової підготовки в залежності від отриманих попередніх і остаточних результатів. Пропоновано висновки аналітичної діяльності на шляху формування продукту консультаційної діяльності, замовником якого є сучасна європейська держава.*

Ключові слова: *рятувальник; управління; модель; система; освіта; підготовка; професійна компетентність; Державна служба України з надзвичайних ситуацій.*

Постановка проблеми. Зміни, що відбуваються в сучасному українському суспільстві в період розбудови держави, процеси глобалізації та інтеграції в європейську спільноту зумовлюють пошук інноваційних технологій, що спрямовані на підвищення ефективності процесу педагогічного управління й організації професійної підготовки фахівців структурних підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНСУ).

Надзвичайно складні умови виконання службових обов'язків спонукають фахівців пожежно-рятувальної служби до постійної підтримки й підвищення рівня своїх професійних знань, умінь і навичок. У зв'язку з цим важливим завданням, що стоїть перед державою, є розв'язання проблем у системі управління освітою в контексті навчання впродовж життя.

Аналіз актуальних досліджень. Проблеми професійної підготовки розглядаються в дослідженнях багатьох вітчизняних і зарубіжних учених, але результати їхніх досліджень поки не змінили принципів фізичної підготовки пожежного-рятувальника України, як і не додали вміст силового компоненту в формування професійної компетентності цих фахівців. Фізична підготовка згідно діючих норм складає не більше 12 годин на рік для розвитку рухових здібностей. При цьому процес розвитку силової спрямованості практично відсутній, що повністю суперечить наведеній у статті закордонній концепції розвитку підготовки фахівців служб надзвичайних ситуацій.

Над розробленням проблеми розвитку системи підготовки фахівців структурних підрозділів ДСНСУ та її закордонних аналогів працюють такі відомі науковці, як Дуглас Лаутнер (1998), І. Поліщук (2000), Брант А. Стамфорт (2003), І. Овчарук (2007), Н. Вовчаста (2007), Бекі Черек (2009), В. Гоншовський (2010), Джимі Сміт (2011) та багато інших. Проте на сучасному етапі розвитку вітчизняні вчені розглядають фізичну підготовку фахівців структурних підрозділів ДСНСУ кардинально по-іншому. Як правило, дослідження спрямовані в русло вивчення проблеми на рівні навчальних закладів і практично відсутні у сфері діючих фахівців цивільного захисту, а повна відсутність у програмі фізичного вдосконалення силового компоненту в обох випадках не дозволяє системам підготовки бути ефективними і конкурентоздатними на світовому рівні.

Цілий ряд вітчизняних учених вважають, що розвиток протипожежної служби, як і розвиток програм освіти в цілому, був ускладнений історично. І хоча професія пожежного вважається старовинною, але буття в умовах бездержавності та під впливом різних імперій було надзвичайно складним. Воєнізація рятувальних структур відбулася не так давно, а постійна реорганізація підрозділів здійснюється по теперішній час. Тому робота в напрямі фізичної та професійної підготовки фахівців рятувальних служб проводиться на недостатньому рівні, а досвід колег близького зарубіжжя теж бажає бути кращим (П. Семьонов, 1999; І. Поліщук, 2000; Л. Лосева, 2000; Є. Бражник, 2002; В. Мисев, 2011; Л. Сігаєва 2012).

Метою статті є побудова моделі розвитку професійної компетентності фахівця Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Виклад основного матеріалу. Принцип побудови моделі розвитку професійної компетентності фахівця Державної служби України з надзвичайних ситуацій полягає в розробленні універсальної та науково обґрунтованої системи підготовки працівника оперативно-рятувальних сил цивільного захисту в усіх необхідних галузях практичної діяльності, забезпеченні її дієвості, швидкості, якості, ефективності реалізації, а також у можливості покращення і вдосконалення процесу фахової підготовки в залежності від отриманих попередніх і остаточних результатів, а також висновків аналітичної діяльності на шляху формування продукту консультативної діяльності, замовником якого є сучасна європейська держава.

У сучасному світі фізичний рівень фахівців усіх галузей також займає провідне місце. Зважаючи на більш розвинуте вивчення процесів фізичного розвитку людини існує можливість певним чином впливати на свій стан здоров'я, зовнішній вигляд, силові й швидкісні показники, фізичну витривалість, психологічну стійкість і впевненість у собі, рішучість (З. Архангородський) [1], (В. Бараненко) [2], (А. Джумагулова) [7], (М. Сапін, З. Брискіна) [16], (Д. Самсонов) [15].

З часом та у процесі вдосконалення життєвого і наукового досвіду людини висновки суспільства щодо фізичної підготовки як невід'ємної частини культури і буття стають незаперечними. Програма фізичної підготовки існує для всіх категорій населення: підготовка вагітних жінок і спеціальні профілактичні вправи для запобігання й усунення фізичних вад немовлят, елементарний ігровий фізичний розвиток дітей у дошкільних навчальних закладах, систематизована фізична підготовка в середніх загальноосвітніх і вищих навчальних закладах, професійна фізична підготовка працівників у різних сферах діяльності та оздоровча фізкультура для людей літнього віку (Г. Бородавко, Г. Каргодін) [5], (Т. Круцевич) [11], (В. Кузнецов, Г. Колодницький) [12], (М. Фонарьова) [18], (А. Хрипкова) [19], (Б. Шиян) [20].

Як бачимо, професійно-прикладне й загальне фізичне виховання є одним з основних чинників впливу на розвиток спеціальних здібностей, умінь і навичок, що сприяють підготовці фахівця до життя в суспільстві та трудовій діяльності.

На сучасному етапі розбудови української держави у зв'язку зі зростанням економічних потреб і збільшенням обсягів фізичної праці доведено важливість високого рівня загальної та професійної фізичної підготовки для формування висококваліфікованих фахівців у всіх галузях діяльності та видах професій. Адже фізична готовність і ступінь

відновлення працівника впливають на продуктивність його праці, час та якість виконання виробничих завдань. Починаючи з підготовки у вищих навчальних закладах до професійно-трудовак якостей майбутніх фахівців висуваються нові вимоги, що обґрунтовуються попитом на ринку праці [4; 17]. Оскільки професійними якостями вважають сукупність характеристик, якими володіє певний фахівець, тому даний аспект спонукає до впровадження занять із фізичної підготовки в державний освітній стандарт усіх освітньо-кваліфікаційних рівнів. Також у залежності від виду професії можуть проводитися додаткові заняття з фізичної підготовки в заданих професійних напрямках [6].

Одним із найбільш дієвих засобів будь-якого напряму професійної діяльності фахівця є секційне заняття спортом, що проводиться у вільний від роботи час і дає можливість для індивідуального вибору видів спорту відповідно до сфери діяльності працівника з урахуванням його особистісних якостей і характеру поставлених перед ним завдань на майбутнє, а також позитивно розв'язує проблему організації вільного часу [14].

Ми погоджуємося з тим, що заняття у спортивній секції дають можливість фахівцю інтегруватися у сформоване здорове суспільство, члени якого поєднані між собою духовним зв'язком і спільною метою вдосконалення своєї професійної майстерності. Процес спілкування в робочий і тренувальний час інтелектуально збагачує життєво-професійний досвід, виховує життєві погляди фахівця і спонукає його до підвищення особистого рівня фізичної та професійної підготовки за дієвим прикладом більш досвідчених колег, співробітників і відомих спортсменів.

Не викликає сумніву, що професійно-прикладне фізичне виховання (ППФВ) відіграє важливу роль у розвитку професійно важливих якостей фахівця. Поняття «прикладна фізична підготовка» включає в себе відповідність і корисність фізичного процесу для майбутнього фахівця в житті та сфері його професійної діяльності, що дає можливість вибору спеціальної підготовки, зокрема у сфері цивільного захисту населення в непередбачуваних ситуаціях. Визначений професійно-прикладний підхід впливає на фахівця, визначає його психологічне вдосконалення, підвищує рівень стійкості до професійно несприятливих умов та забезпечує безпеку праці у професійній діяльності [17].

У ході дослідження встановлено, що ППФП залежить від вимог виробництва, специфіки професійної діяльності, виду, змісту й умов праці, а також інтересів, мотивів, цінностей, фізичних і психологічних особливостей фахівця. Розроблення програми ППФП здійснюється на конкретній моделі з метою створення висококваліфікованого фахівця, здатного якісно, стійко і довготривало виконувати професійні завдання [4; 10].

Як бачимо, фізична підготовка безпосередньо впливає на показник компетентності фахівця пожежно-рятувальної служби. При цьому компетентністю є складна інтегрована якість особистості, яка визначає спроможність здійснювати професійну діяльність у цілому, а не тільки виявляти окремі вміння, знання чи навички [3].

Силкові вправи для підготовки працівників представляють різноманітні, системно побудовані дії та рухи, на які впливає цілий ряд фізичних, фізіологічних і системно-структурних закономірностей. Діапазон складності таких вправ є надзвичайно різноманітним, починаючи від елементарних рухів для новачків до рекордних трюків, що вимагають високотехнічної підготовки, неймовірних фізичних даних і стратегічно продуманої, довготривалої підготовки. Основна мета виконання силових вправ – це кінцевий результат, який полягає в підвищенні вимог до точності виконання й часу. Проте при надмірному перевантаженні певної групи м'язів виникає зниження активності інших і зменшення загального ефекту навантаження, тому підготовка будується на наукових принципах фізичної підготовки, продуманому проектуванні й моделюванні фахових потреб [9].

Нагадаємо, що фізична підготовка відіграє велику роль у професійній підготовці фахівців усіх видів і напрямів пожежно-рятувальної діяльності. Адже тактичної й теоретичної підготовки не достатньо для виконання практичних завдань. Від фізичної підготовки залежить можливий діапазон застосування здібностей фахівця ДСНС України

в тій чи тій сфері діяльності при виконанні особливо небезпечних важких завдань та операцій в екстремальних ситуаціях різного характеру [1; 3; 8].

Можемо зробити висновок, що система фізичної підготовки є основною або навіть головним складником у розвитку професійної компетентності фахівця ДСНС України, що підкреслює потребу вдосконалення навчального процесу з фізичної культури з метою формування більш значних для професійної діяльності особистих якостей, покращення фізичного стану і здоров'я, а також для підтримання або покращення досягнутих результатів протягом усієї професійної кар'єри для самовдосконалення і подальшого розвитку.

Розвиток професійної компетентності фахівця ДСНС України повинен відбуватися не стихійно, а з урахуванням таких принципів: 1) наступності, тобто глибокого і всебічного вивчення основних ідей, поглядів, підходів, концепцій, теорій, що розроблені в минулому та нині, виходячи з діалектики пізнання; 2) інноваційності, що вимагає виділення в концепціях вузлових суперечностей і нових варіантів розв'язання проблеми, що видозмінюється; 3) цілісності, що дозволяє розглядати систему як множину об'єктивно взаємопов'язаних елементів; 4) дієвості (практичної спрямованості роботи); 5) верифікації, що вимагає встановлення істинності наукових тверджень за наслідками емпіричної перевірки; 6) самореалізації (упровадження в життя своїх внутрішніх можливостей і здібностей); 7) самоорганізації (здатності особистості раціонально організувати свою діяльність) [13].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Аналізуючи вітчизняні й закордонні джерела інформації, ми можемо спостерігати велику різницю в системі підготовки рятувальників країн із різним ступенем розвитку і технологічно-науковим досвідом. По-перше, рівень мотивації сучасних пожежних-рятувальників до фізичного самовдосконалення вкрай низький, на що впливають різні чинники. Основними мотивами, що спонукають бійців пожежно-рятувальних професій до занять фізкультурно-спортивною діяльністю, можуть бути: підвищення рівня власного соматичного здоров'я та професійних компетенцій; збереження життя і здоров'я потерпілих під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій і виконання рятувальних завдань. По-друге, більшість працівників бажали б надати перевагу розвитку м'язової сили. По-третє, управління професійною фізичною підготовкою в підрозділах ДСНС України вимагає оптимізації.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямі передбачають розроблення та експериментальну перевірку ефективності модифікованих нормативних вимог і управлінсько-організаційної моделі спеціальної фізичної підготовки працівників ДСНС.

Список використаної літератури

1. Архангородский З. С. Создание института подготовки специалистов в отрасли физической культуры и спорта для силовых структур Украины на базе Харьковской государственной академии физической культуры / З. С. Архангородский, Л. Д. Вострокнутов, В. В. Ерёмченко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – Харків, 2008. – № 12. – С. 3–5.
2. Бараненко В. А. Здоровье и физическая культура студента / В. А. Бароненко, Л. А. Рапопорт. – М. : Альфа-М, 2003. – 417 с.
3. Безрукавий Р. В. Формування здоров'язберігаючої компетентності у майбутніх фахівців пожежно-рятувальної служби у процесі професійної підготовки : дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти / Руслан Володимирович Безрукавий. – Переяслав-Хмельницький, 2014. – 224 с.
4. Борейко Н. Ю. Педагогічні умови професійно-прикладної фізичної підготовки студентів вищих навчальних закладів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти / Н. Ю. Борейко. – Луганськ, 2008. – 22 с.
5. Бородавко Г. Осознанное родительство. Физическая подготовка беременных [Электронный ресурс] / Г. Бородавко, Г. Карагодин // Журнал УОГА. – 2011. – № 4. Режим доступу: <http://www.yoga.ua/read/tag/beremennost/>
6. Воронин С. М. Личностно ориентированная физическая подготовка студентов непрофильных вузов как фактор профессиональной адаптации в условиях современного рынка / С. М. Воронин // Ярославский педагогический вестник. – Ярославль, 2011. – № 2. – С. 134–138.
7. Джумагулова А. Ф. Особенности профессиональной мотивации молодых специалистов : автореф. дисс. ... канд. психол. наук : спец. 19.00.03 – психология труда, инженерная психология, эргономика / А. Ф. Джумагулова. – Санкт-Петербург, 2010. – 25 с.

8. Евсиков А. И. Профессионально-ориентированные технологии и методы физической подготовки курсантов образовательных учреждений МВД России к действиям в чрезвычайных ситуациях : автореф. дисс. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.08 – теория и методика профессионального образования / А. И. Евсиков. – Санкт-Петербург, 2010. – 24 с.
9. Жернаков Д. В., Уколов А. В. Формирование профессионально-важных качеств у курсантов пожарно-спасательной академии как будущих высококвалифицированных специалистов системы ГПС МЧС России : материалы IV Междунар. науч. конф. [«Теория и практика образования в современном мире»]. – СПб. : Заневская площадь, 2014. – С. 159–161.
10. Костюченко М. П. Проектування інтегрованого змісту технічних дисциплін модульного навчання у професійно-навчальних закладах : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.02 – теорія та методика навчання (технічні дисципліни) / М. П. Костюченко. – Харків, 2009. – 18 с.
11. Круцевич Т. Ю. Методы исследования индивидуального здоровья детей и подростков в процессе физического воспитания / Т. Ю. Круцевич. – К. : Олимпийская литература, 1999. – 232 с.
12. Кузнецов В. С. Силовая подготовка детей школьного возраста : метод. пособие / В. С. Кузнецов, Г. А. Колодницкий. – М. : Изд-во НЦ ЭНАС, 2003. – 200 с.
13. Луценко О. А. Гендер в контексті проблеми спілкування / Олена Анатоліївна Луценко. – Львів-Одеса : Філософські пошуки, 1999. – Вип. № 10. – С. 114–120.
14. Попрошаев А. В. Преимущества секционной формы организации учебного процесса по дисциплине «Физическое воспитание» / А. В. Попрошаев, В. С. Мунтян // Физическое воспитание студентов. – 2011. – № 4 – С. 67–70.
15. Самсонов Д. А. Теоретико-методические аспекты совершенствования профессионально-прикладной физической подготовки пожарных : автореф. дисс. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 – теория и методика физ. воспитания, спорт. тренировки, оздоровит. и адапт. физ. культуры / Д. А. Самсонов. – М., 2005. – 24 с.
16. Сапин М. Р. Анатомия и физиология детей и подростков : учебное пособие [для студентов вузов] / М. Р. Сапин, З. Г. Брыксина. 6-е изд., стер. – М. : Академия, 2009. – 432 с.
17. Сурков Д. А. Значение профессионально-прикладного физического воспитания в формировании компетенций специалистов с высшим образованием : материалы Всероссийской научно-практической конференции памяти Пируского В. С. [«Физическая культура, здравоохранение и образование»]. – Томск, 2010. – С. 127–130.
18. Фонарева М. И. Справочник по детской лечебной физкультуре / М. И. Фонарева. – Л. : Медицина, 1983. – 360 с.
19. Хрипкова А. Г. Возрастная физиология : учебное пособие [для студентов небиол. спец. пед. инст-тов] / А. Г. Хрипкова. – М. : Просвещение, 1978. – 287 с.
20. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів / Б. М. Шиян. – Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2003. – Ч. 1. – 272 с.

References

1. Arkhangorodsky, Z. S., Vostroknutov, L. D., & Eremenko, V. V. (2008). Creation of the institute of training in the sector of physical culture and sport for the law enforcement agencies of Ukraine on the basis of the Kharkiv State Academy of Physical Culture. *Pedagogyka, psykholohiya ta medyko-biologichny problem fizychnoyi kul'tury i sportu (Pedagogics, psychology, and medical-biological problems of physical education and sports)*, 12, 3–5 (in Russ.)
2. Baranenko, V. A., & Rapoport, L. A. (2003). Health and Physical Education of student. Moscow: Alpha-M (in Russ.)
3. Bezrukavy, R.V. (2014). The formation of the future Fire and Rescue Service specialist's health saving competence in the process of professional training: thes. ... PhD: spec. 13.00.04 – theory and methodology of professional education. Pereiaslav-Khmelnytskyi (in Ukr.)
4. Boreyko, N. Y. (2008). Pedagogical conditions of professional-applied physical training of students in higher education: thes. ... PhD: spec. 13.00.04 – theory and methodology of professional education. Lugansk (in Ukr.)
5. Borodavko, G., & Karagodin, G. (2011). The Conscious Parenting. The physical training of pregnant women. (YOGA magazine), 4. Retrieved from <http://www.yoga.ua/read/tag/beremennost/> (in Russ.)
6. Voronin, S. M. (2011). Personality-oriented physical training of students in non-core higher education as a factor of professional adaptation in today's market. Yaroslavl'skayz pedagogicheskaya gazeta (Yaroslavl Pedagogical Gazette), 2, 134–138 (in Russ.)
7. Djumagulova, A. F. (2010). Professional motivation of young specialists: of thes. ... PhD: spec. 19.00.03 – labor psychology, engineering psychology, ergonomics. Sankt-Peterburg (in Russ.)
8. Evsikov, A. I. (2010). Professionally-oriented technologies and methods of physical preparation of cadets of RF Interior Ministry educational institutions for emergency actions: of thes. ... PhD: spec. 13.00.08 – theory and methodology of professional education. Sankt-Peterburg (in Russ.)
9. Zhernakov, D. V., & Ukolov, A. V. (2014). Formation of professionally important qualities of Fire and Rescue Academy cadets as future highly qualified specialists of RF SFS ESM system: materials of IV Intern. scient. conf. [«Theory and practice of education in the modern world»]. Sankt-Peterburg (in Russ.)

10. Kostyuchenko, M. P. (2009). The development of integrated content of modular training engineering disciplines in vocational educational institutions: of thes. ... PhD: spec. 13.00.02 – theory and methodology of teaching (engineering disciplines). Kharkiv (in Ukr.)
11. Krutsevich, T. Y. (1999). The study methods of individual health of children and adolescents in the process of physical education. Kyiv: Olympic Literature (in Russ.)
12. Kuznetsov, V. S., & Kolodnitsky, G. A. (2003). Power preparation of school-age children: study guide. Moscow: ENAS Publishing house (in Russ.)
13. Lutsenko, O. A. (1999). Gender in the context of communication problems. Lviv-Odesa: Philosophical searches, Issue No. 10, 114–120 (in Ukr.)
14. Poproshaev, A. V., & Muntyan, V. S. (2011). Benefits of sectional forms of educational process organization on «Physical Education». *Fyzycheskoye vospityaniye studentov (Students physical education)*, 4 67–70 (in Russ.)
15. Samsonov, D. A. (2005). Theoretical and methodical aspects of development of the firemen professionally-applied physical preparation: thes. ... PhD: spec. 13.00.04 – theory and methods of physical education, sports training, health. and adapt. physic. cuit. Moscow (in Russ.)
16. Sapin, M. R., & Bryksina, Z. G. (2009). Anatomy and physiology of children and adolescents: a training manual [for university students]. Moscow: Academy (in Russ.)
17. Surkov, D. A. (2010). The importance of professionally-applied physical education in the formation of the competence of specialists with higher education: proc. of All-Russian scientific-practical conference in memory of V. S. Pirussky [«Physical culture, health and education»]. Tomsk (in Russ.)
18. Fonareva, M. I. (1983). Study guide to the children's physical therapy. Leningrad: Medicine (in Russ.)
19. Khripkova, A. G. (1978). Age physiology: handbook [for the pedagogical institutes students of non-biol. special.]. Moscow: Enlightenment (in Russ.)
20. Shiyani, B. M. (2003). Theory and methodology of physical education of students. Ternopil: Bohdan handbook. Part 1. (in Ukr.)

Abstract. Arhipenko V. O. Description of the state of management development of professional competence of specialist of the State Emergency Service of Ukraine in the process of training.

Introduction. *The changes occurring in the modern Ukrainian society in the state-building period, the processes of globalization and European Community integration led to the search of innovative technologies aimed at increasing efficiency of the process of pedagogical management and organization of professional training of specialists of structural departments of the State Emergency Service of Ukraine.*

The purpose of the article is to develop the model of development of professional competence of specialist of the State Emergency Service of Ukraine.

Results. *The principles of construction of the model of professional competence development of a specialist of the State Emergency Service of Ukraine was considered. This model involves developing a universal and scientifically based training system for employee of the civil defence rescue forces in all the necessary areas of practice, ensuring its efficiency, speed, quality, effective implementation, as well as the possibility of enhancing and improving the process of professional training based on the received preliminary and final results and conclusions of analytical work towards the formation of consultancy activity product ordered by the modern European state.*

The scientific novelty of the obtained results is that the model of the management system of professional competence development of specialists of the State Emergency Service of Ukraine in the process of physical training, which consists of targeted, theoretical, organizational, moral and psychological, physical, and effective components as well as the professional skills component, was first developed; the full set of organizational-methodical management of the development of professional competence of specialists of the State Emergency Service of Ukraine conditions was also first defined and theoretically grounded. The methods of power physical training for employees of the State Emergency Service of Ukraine agencies and departments were improved, the content, forms, and methods of motivation stimulation of the civil protection workers were further developed.

Conclusion. *Given the more developed study of the processes of human physical development, we will consider the possibility of affecting one's health, appearance, strength and speed indicators, physical endurance, mental stability and confidence.*

Key words: *rescuer; management; model; system; education; training; professional competence; State Emergency Service of Ukrainian.*

*Одержано редакцією 05.10.2016
Прийнято до публікації 10.10.2016*